

Кыргыз Республикасынын мугалимдеринин MKT компетентүүлүктөрүнүн Стандартынын Долбоору (3.03.2021)

1-аспект: Маалыматтык-коммуникациялык технологияны (MKTны) билим берүү тармагына киргизүү саясаты			
Компетентүүлүк	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
1.1. Мугалим MKT жаатындагы өлкөнүн, анын ичинде мектептин билим берүү саясатын ишке ашырат.	1.1.1.a. MKT жаатындагы билим берүү боюнча өлкөнүн, анын ичинде мектептин билим берүү саясатын түшүндүрөт.	1.1.2.a. MKTны окуу процессине киргизүү принциптерин окутуу иш-аракеттеринде өлкөнүн, анын ичинде мектептин билим берүү саясатына ылайык колдонот.	1.1.3.a. Мектептин MKT жаатындагы саясатын өркүндөтүү жолдорун сунуштайт.
	1.1.1.b. Саясаттын жүзөгө ашырылуусу билим берүү процессине кандай таасир этээрин аныктайт.		1.1.3.b. Дүйнөлүк билим берүү мейкиндигине интеграциялоо менен билим берүү системасын реформалоо үчүн өлкөнүн билим берүү саясатын өркүндөтүү боюнча ыкмаларды сунуштайт.
2-аспект: Окуу программасы жана баалоо			
Компетентүүлүктөр	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
2.1. Мугалим мамлекеттик, предметтик стандарттардын (мындан ары стандарттар деп аталат) жана окуу программасынын талаптарына жооп берүү максатында MKTны сабактарды пландаштырууга колдонуп, интеграциялайт.	2.1.1.a. Сабактарды пландоодо стандарттардын жана окуу программаларынын талаптарын сактоону камсыз кылган MKTны аныктайт.	2.1.2.a. Сабакты пландаштырууга ылайык стандарттардын жана окуу программаларынын талаптарын ишке ашыруу максатында MKTны билим берүү процессинде колдонот.	2.1.3.a. MKTны колдонуп окуу программалардын жана стандарттардын талаптарын өздөштүрүү максатында окуучулардын билим алуу иштерин пландаштыруусуна жардам берет.

2.2. Мугалим МКТны окуучулардын билим алуудагы жетишкендиктерин баалоо системасына интеграциялап кошот.	2.2.1.a. Окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоого жардам бере турган МКТны тандайт.	2.2.2.a. МКТнын жардамы менен кайтарым байланыш түзүү аркылуу окуучулардын жетишкендиктерин текшерүү жана мониторингдин ар кандай түрлөрүн жүргүзүү үчүн баалоо критерийлерин иштеп чыгат жана колдонот.	2.2.3.a. Окуучуларга МКТны колдонуу аркылуу өздөрүнүн билим алуу боюнча жетишкендиктерине өз ара баа берүүгө жана өзүн-өзү баалоого жардам берет.
	2.2.1.b. Окуучуларга кайтарым байланышты түзүп берүү үчүн тиешелүү МКТны тандайт.	2.2.2.b. МКТны ар кандай баалоо стратегияларында, анын ичинде портфолиолордо, графикалык пландаштырууда, онлайн-викториналарда, текшерүү жана талдоо куралдарында колдонот.	

3-аспект: Педагогикалык практика

Компетенттүүлүк	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
3.1. Мугалим окуучуларды ар кандай деңгээлдеги окуу маселелерин ар түрдүү МКТны колдонуп чечүүгө тартуу аркылуу көйгөйлөргө багытталган окутуу ыкмасын иштеп чыгат, колдойт жана жайылтат.	3.1.1.a. Предметтик стандартка ылайык жана көйгөйгө багытталган окутуу ыкмасын колдоо максатында ылайыктуу МКТны тандайт.	3.1.2.a. МКТ көйгөйгө багытталган окутууну ишке ашырууда кантип жардам бере тургандыгын түшүндүрөт.	3.1.3.a. Окуучуларды көйгөйлүү маселелерди биргелешип чечүү жана долбоор түзүү процессине тартуу үчүн өздүк электрондук, анын ичинде онлайн материалдарын жана тапшырмаларын, түзөт.
		3.1.2.b. МКТнын жардамы менен көйгөйгө багытталган окутууда колдонуу үчүн чыныгы турмуштук кырдаалдарды аныктайт.	3.1.3.b. Окуучулардын билим алуусун жеңилдетүү жана алардын билим алуу процессинде ар кандай катышуучулар менен өз ара аракеттешүүсүнө көмөктөшүү максатында окуучуларга өздүк электрондук, анын ичинде онлайн материалдарын түзүүгө жардам берет.
		3.1.2.c. Сабактардын пландарын жана иш-чараларды көйгөйгө багытталган	3.1.3.c. Окуучуларга МКТны колдонуп, татаал маселелерди чечүүдөгү өз

окутуунун принциптерине ылайык иштеп чыгат жана колдонот.

жетишкендиктерин талдоого жардам берет.

4-аспект: Санариптик көндүмдөр

Компетенттүүлүктөр	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
4.1. Мугалим окуу процессинде ар кандай техникалык шаймандарды, колдо бар компьютердик программаларды (КП), ачык билим берүү ресурстарын (АБР) жана санариптик билим берүү платформаларын (СБП) тандайт жана колдонот.	4.1.1.a Техникалык шаймандардын колдонулушун сүрөттөйт жана кантип колдонулушун көрсөтөт.	4.1.2.a. Окуучулардын жогорку деңгээлдеги ой жүгүртүү жөндөмдөрүн (Блум таксономиясы боюнча) өркүндөтүүгө жардам берүү үчүн белгилүү бир билим берүү сфереларына багытталган компьютердик программаларды колдонот.	4.1.3.a. Санариптик билим берүү платформаларында (СБП) билим берүү процессинин катышуучуларынын биргелешкен ишин уюштурат.
	4.1.1.b Жөнөкөй тексттик документтерди, презентацияларды даярдайт жана графиктерди түзөт.	4.1.2.b. Конкреттүү билим берүү сфераларына багытталган веб-ресурстардын мазмунунун ишенимдүүлүгүн баалайт.	4.1.3.b. Окуучуларга ар кандай жөндөмдөрдүн өркүндөшүнө өбөлгө түзгөн өздүк санариптик билим берүү ресурстарын (СБР) иштеп чыгууга жардам берет.
	4.1.1.c. Интернеттен маалымат издейт жана окуу программасынын чегинде ылайыктуу ресурстарды табат.	4.1.2.c. Окуу программасынын материалдарын иштеп чыгуу үчүн автордук куралдарды (АБР) колдонот.	4.1.3.c. Окуу программаларын ишке ашыруу жана окуучулардын ар кандай жөндөмдөрүн өркүндөтүү үчүн санариптик билим берүү платформаларын (СБП) тууралап жөнгө салат жана түзөт.

	4.1.1.d. Электрондук почтанын каттоо эсебин түзөт жана аны күнүмдүк ишинде пайдаланат.		
	4.1.1.e. Мектептеги иш кагаздарын жүргүзүү үчүн автоматташтырылган системаларды (электрондук журнал, күндөлүк ж.б.) колдонот.		
	4.1.1.f. Практикалык сабактар үчүн компьютердик программаларды таап, колдонот.	4.1.2.d. Мектептин уюштуруу маселелерин чечүүдө компьютердик программаларды колдонот.	
	4.1.1.g. Коммуникациялык технологияларды жана биргелешип иштөө куралдарын, анын ичинде мобилдик технологияларды колдонот.	4.1.2.e. Окуучулардын класста жана класстан тышкары убакта биргелешип иштөөсүнө көмөктөшүү максатында санариптик байланыш каражаттарын колдонот.	
	4.1.1.h. Пикирлеш адамдар менен өз ара аракеттешүү үчүн социалдык тармактарды колдонот.	4.1.2.f. Окуучулар жана мугалимдер үчүн атайын тармакты түзүү максатында бири-бири менен байланышты камсыз кылган санариптик шаймандарды колдонот.	
	4.1.1. i. Окуу процессинде минималдуу техникалык үзгүлтүктөрдү болтурбоо үчүн		

	МКТнын иштөөсүндөгү көйгөйлөрдү аныктайт жана чечет.		
4.2. Мугалим санариптик жарандыктын, анын ичинде медиа жана маалыматтык сабаттуулуктун (ММС) компетенттүүлүгүн карманып, аларды билим берүү процессинде илгерилетүүнүн өрнөгү болуп саналат.	4.2.1.a. Санариптик жарандыктын принциптерин, анын ичинде ММС жана санарип укуктарын атап бере алат.	4.2.2.a. Санариптик жарандык жана ММС принциптерин сактоо менен санарип технологияларды, сервистерди жана кызматтарды колдонууда санарип укуктарын сактайт.	4.2.3.a. Окуучулардын санариптик жарандык жөндөмдөрүн, анын ичинде ММСти калыптандырат.
	4.2.1.b. Санариптик укуктар менен санариптик мүмкүнчүлүктөрдүн ортосундагы туура тең салмактуулукту камсыз кылуу үчүн Тармактагы тобокелдиктерди жана өз ара аракеттешүү мүмкүнчүлүктөрүн талкуулай алат.	4.2.2.b. Интеллектуалдык менчиктин укуктарын сактоо менен бирге санариптик контентти түзүүгө катышат.	4.2.3.b. Билим берүү процессинин катышуучуларына санариптик технологияларды коопсуз, эффективдүү, этикалык нормаларга ылайык жана чыгармачылык түрдө пайдалануу боюнча кеңеш берет.

5-аспект: МКТны колдонуу аркылуу билим берүү процессин уюштуруу жана башкаруу

Компетенттүүлүктөр	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
5.1. Мугалим окуучулардын топтук жана жеке иштерин уюштуруу жана билим берүү процессин башкарууга көмөктөшүү үчүн МКТны интеграциялайт.	5.1.1.a. Окуучулардын ишин (жеке жана топтук) оптималдуу уюштуруу, анын ичинде дистанттык окутуу технологияларын колдонуу үчүн ылайыктуу МКТны аныктайт.	5.1.2.a. Окуучулардын ишин (топтук жана жеке) ийкемдүү уюштуруу, анын ичинде дистанттык билим берүү технологияларын колдонуу үчүн тиешелүү МКТны колдонот.	5.1.3.a. Окуучулардын топтук жана жеке иштерин уюштуруу, анын ичинде дистанттык билим берүү технологияларын колдонуу үчүн билим берүү чөйрөсүн түзөт.

5.2. Билим жаатындагы өзгөчө муктаждыктарга ээ болгон окуучулар менен иштөө үчүн көмөкчү технологияларды, диагностикалык каражаттарды жана MKT ресурстарын колдонот.	5.2.1.b. Билим жаатындагы өзгөчө муктаждыктарга ээ болгон окуучуларды окуу процессине кошуу үчүн көмөкчү технологияларды* жана ар кандай MKT ресурстарын аныктайт.	5.2.2.b. Билим жаатындагы өзгөчө муктаждыктарга ээ болгон окуучуларды окуу процессине кошуу үчүн көмөкчү технологияларды жана ар кандай MKT ресурстарды колдонот.	5.2.3.b. Окуучуларга, анын ичинде билим жаатындагы өзгөчө муктаждыктарга ээ болгон окуучуларга, ар кандай MKT ресурстарын колдонууда жардам берет.
5.3. Мугалим билим алуу процессинин катышуучулары жана кызыкдар тараптар менен баарлашуу, өз ара аракеттешүү жана кызматташуу үчүн санариптик массалык маалымат каражаттарын колдонот.	5.3.1.a. Окуучуларга, кесиптештерине жана ата-энелерге маалымат жана идеяларды жеткирүү үчүн MKTны тандайт жана колдонот.	5.3.2.a. MKTны колдонуп, билим берүү процессинин катышуучулары жана коомчулук менен, мектептен тышкаркы убакта дагы байланышуу системасын түзөт.	5.3.3.a. MKT куралдарын же мектептеги байланыш каналдарын колдонуп кызыкдар тараптарды биргелешкен иш-чараларга тартат.
		5.3.2.b. Билим берүү жана социалдык көндүмдөрдү тереңдетүү жана өнүктүрүү үчүн башка катышуучуларды (мисалы, тышкы адистерди, эксперттерди, ата-энелерди ж.б.) окуу процессине тартат.	5.3.3.b. Санариптик байланыш каналдары аркылуу бардык кызыкдар тараптардын ортосунда маалымат алмашууну камсыздоого көмөктөшөт.

6-аспект: Кесиптик өнүгүү

Компетенттүүлүктөр	Эффективдүүлүк индикаторлору/көрсөткүчтөрү		
	Базалык деңгээл (Билим алуу)	Орточо деңгээл (Билимди тереңдетүү)	Өнүккөн деңгээл (Билимди өндүрүү/жайылтуу)
6.1. Кесипкөйлүктү үзгүлтүксүз өркүндөтүү үчүн MKTны изилдеп үйрөнөт жана колдонот.	6.1.1.a. Өзүнүн предметтик тармагында кесиптик көндүмдөрдү түзүп, өркүндөтүү жана өндүрүмдүүлүктү жогорулатуу үчүн MKT шаймандары жана ресурстары боюнча талдоо жүргүзөт.	6.1.2.a. Жаңы жана натыйжалуу педагогикалык стратегияларды изилдөө үчүн MKT куралдарын колдонот.	6.1.3.a. Өзүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнө баа берет, кесипкөйлүктү өркүндөтүү үчүн мыкты педагогикалык тажрыйбаны аныктайт.

6.2. Кесипкөйлүктү өркүндөтүү максаттарына жетүү үчүн кызматташат жана тажрыйба бөлүшөт.	6.2.1.а. Профессионалдык көйгөйлөрүн чечүү жана керектүү ресурстарды табуу үчүн кесипкөй Интернет-жамааттары боюнча талдоо жүргүзүп, тандайт.	6.2.2.а. Өз ишинин өндүрүмдүүлүгүн жогорулатуу үчүн кесипкөй Интернет-жамааттар жана тышкы эксперттер менен кызматташат.	6.2.3.а. Ар кандай электрондук билим берүү платформаларында жана каналдарында окутуунун алдыңкы тажрыйбалары менен бөлүшөт жана талкуулайт.
--	---	--	---

ГЛОССАРИЙ

Түшүнүк	Чечмелениши	Адабият
<p>Көмөкчү технологиялар</p>	<p>Көмөкчү технологиялар: угуу аппараттары, экрандан окуу үчүн жабдыктар, атайын мүмкүнчүлүктөрү бар клавиатура ж.б.</p> <p>Көмөкчү технологиялар (КТ) — бул майыптыгы бар адамдардын функционалдык мүмкүнчүлүктөрүн күчөтүүгө, колдоого же жакшыртууга багытталган аспаптар/куралдар, продуктылар, жабдуулар, компьютердик программалар же кызмат көрсөтүүлөр.</p> <p>КТ категориясына жекече каражаттар кирет - мисалы, кыймыл-аракетти жеңилдетүүчү шаймандар (майыптар үчүн отургучтар), альтернативдик коммуникацияны колдогон системалар, ошондой эле компьютерде иштөөнү жеңилдетүүчү жабдыктар жана компьютердик программалар (мисалы, атайын клавиатура, экрандан окуу үчүн атайын жабдыктар).</p> <p>Акыркы жыйырма жыл ичинде пайда болгон жогорку технологиялык КТлар билим алуунун жеткиликтүүлүгүн түп-тамырынан бери өзгөрттү. Окутуу үчүн МКТнын башка куралдарына окуп үйрөнүү боюнча компьютердик программалар жана виртуалдык окуу чөйрөлөрү кирет.</p> <p>Мындай МКТларды бардык окуучулар колдонсо болот. Ушуга байланыштуу, билим берүү түзүмдөрүн колдонуп жаткан технологиялардын дизайны универсалдуу болуп, БУУнун “Майыптардын укуктары жөнүндө” конвенциясынын талаптарына шайкеш келишин камсыздоосу өтө маанилүү.</p>	<p>https://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214675.pdf</p>
<p>МКТ жаатындагы компетентүүлүк</p>	<p>Адистин өзүнүн кесиптик ишмердүүлүгүндө маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу менен байланышкан кесиптик милдеттердин жыйындысын чечүүгө багытталган жеке жөндөмдүүлүгү.</p>	<p>МКТ жана билим берүүнү информатизациялоо боюнча адабияттарда колдонулган атоолордун ГЛОССАРИЙИ/ түзүүчү О. М. Корчажкина</p>

<p>Маалыматтык коопсуздук Information security</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Маалыматтын купуялуулугун, бүтүндүгүн, жеткиликтүүлүгүн же атайлап бурмалоосун бузууга багытталган мүмкүн болгон коркунучтардан коргоо коопсуздугу. 2. Маалыматтын купуялуулугун, бүтүндүгүн, жеткиликтүүлүгүн жана бурмалоосун атайылап же кокустан бузуунун алдын алууну камсыз кылган, укуктук, уюштуруучулук жана технологиялык мүнөздөгү иш-чаралардын, ыкмалардын жана каражаттардын тутуму. 	<p>Маалымат коому боюнча глоссарий/ Ю.Е. Хохлованын жалпы редакторлугунун алдында - М.: Маалымат коомун өнүктүрүү институту, 2009 - б. 58.</p>
<p>Маалыматтык сабаттуулук Information literacy Син. русск.: интернет сабаттуулугу, компьютердик сабаттуулук, санариптик сабаттуулук</p>	<p>Компьютерде иштөө үчүн зарыл болгон билимге жана көндүмдөргө ээ болуу, маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу менен маалыматты издөө, уюштуруу, чечмелөө, баалоо жана түзүү . Маалыматтык сабаттуулук - маалыматтык маданияттын ажырагыс бөлүгү.</p>	<p>Маалымат коому боюнча глоссарий/ Ю.Е. Хохлованын жалпы редакторлугунун алдында - М.: Маалымат коомун өнүктүрүү институту, 2009 —б. 59.</p>
<p>Маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (МКТ)</p>	<p>Эсептөө техника жана телекоммуникация каражаттарын колдонуу менен ишке ашырылуучу маалыматтык процесстер жана маалымат менен иштөө методдору. МКТ каражаттарына көп учурда аппараттык каражаттар (компьютер, принтер, сканер, фотоаппарат, видеокамера, аудио - жана видеомагнитофон) жана программалык (электрондук окуу китептери, тренажерлор, тесттик маалымат сайттары, Интернеттеги издөө системалары ж. б.) кирет.</p>	<p>Санарип каражаттары боюнча атоолордун жана түшүнүктөрдүн глоссарийи https://clck.ru/TL3Dn</p>
<p>Били берүүдөгү маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (МКТ)</p>	<p>Бул билим берүү мекемелеринин адистеринин (администрациянын, тарбиячылардын, адистердин) ишин өркүндөтүү үчүн, ошондой эле балдардын билим алуусу (өнүгүшү, диагностикасы, коррекциясы) үчүн кызмат кылган, окуу процессинде колдонулуучу окуу-методикалык материалдардын, техникалык жана инструменттик эсептөө техника каражаттарынын комплекси, ошондой эле аларды колдонуунун формалары жана методдору.</p>	<p>https://edu.tatar.ru/nkamsk/dou43/page2910091.htm</p>
<p>Контент</p>	<p>Маалыматтык ресурстун маалыматтык маңызын/маанилүүлүгүн толтурууга керектүү болгон (интернет колдонуучу ЖКга жүктөп ала турган тексттер, графика, мультимедиа) бардык маалыматтар.</p>	<p>МКТ боюнча адабияттарда жана билим берүүнү информатизациялоодо колдонулган атоолордун</p>

		ГЛОССАРИЙИ/ түзүүчү О.М. Корчажкина
Медиа жана маалыматтык сабаттуулук	Чыгармачыл, укуктук жана этикалык негизде бардык керектүү каражаттарды жана инструменттерди колдонуу менен маалыматтык жана медиа продуктуларга натыйжалуу түрдө жетүүнү, талдоону, сын көз карашта баалоону, чечмелөөнү, пайдаланууну, түзүүнү жана жайылтууну камсыз кылган билимдердин, көндүмдөрдүн, мамилелердин, компетенттүүлүктөрдүн жана практикалардын жыйындысы.	https://iite.unesco.org/ru/mig/
Ачык билим берүү ресурстары (АБР)	Окутуу, үйрөнүү жана баалоо, андан тышкары изилдөө максатында пайдалуу болгон эркин жетүү мүмкүн болгон, эркин түрдө лицензиялана турган тексттер, мультимедия жана башка санариптик активдер.	https://ru.qaz.wiki/wiki/Open_educational_resources
Педагогикалык диагностика	Билим берүү процессин оптималдаштыруу боюнча маселелерди чечүү, окуучуларга дифференциалдуу мамиле кылууга, ошондой эле билим берүү программаларын жана педагогикалык таасир этүү методдорун өркүндөтүүгө багытталган контролдоо жана баалоо ыкмаларынын жыйындысы. Педагогикалык диагностиканын максаты - окуучуга, мугалимге, мектеп жетекчисине тез жана натыйжалуу жардам көрсөтүү боюнча иш-чаралар системасынын негизи болгон диагнозун коюу.	http://ddtvm.ru/wp-content/uploads/2011/11/Ped-diagnostika-obrazovatel'nogo-protssesa-SHarshakova-gotovaya-v-pechat.pdf
Көйгөйлүү окутуу	Стандарттуу эмес маселелерди жана көйгөйлөрдү чечүү үчүн окуучулардын жаңы билимди өздөштүрүүсүнө түрткү берүүчү интеллектуалдык аракеттердин системасын калыптандырууга багытталган педагогикалык багыт.	МКТ жана билим берүүнү информатизациялоо боюнча адабияттарда колдонулган атоолордун ГЛОССАРИЙИ/ түзүүчү О. М. Корчажкина
Көйгөйгө багытталган окутуу же PBL (Problem-Based Learning)	Чыныгы көйгөйлөрдү чечүү жолдорун табууга негизделген билим берүү ыкмасы. Окуу процессинин катышуучулары изилденип жаткан объект жөнүндө билимге ээ боло электе эле практикалык тапшырманы алышат. Берилген көйгөйдү чогуу чечүү үчүн катышуучулар көйгөйдү талдап, ой бөлүшүшөт,	https://clck.ru/TL2Xw

	<p>гипотезаларды түзүшөт, кошумча маалыматтарды изилдешет жана оптималдуу чечимдерди тандашат. Ар түрдүү варианттарды издөө жана чечимдерди кабыл алуу процессинде катышуучулар жаңы билимдерге жана көндүмдөргө ээ болушат.</p>	
<p>Окуу процессинин катышуучулары</p>	<p>Жалпы билим берүү уюмундагы окуу процессинин катышуучулары - окуучулар, педагогикалык кызматкерлер (мындан ары мугалимдер деп аталат), окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү).</p>	<p>Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жободон алынган маалымат. https://clck.ru/TKxBq</p>
<p>Электрондук билим берүү ресурстары (ЭБР)</p>	<p>Билим берүү процессин программалык, маалыматтык, техникалык жана уюштуруучулук жагынан камсыздоо каражаттары.</p> <p>Аларга төмөнкүлөр кирет:</p> <p>электрондук басылмалар, машинада окула турган маалымат каражаттары, жергиликтүү жана глобалдык тармактардан табуу мүмкүн болгон маалымат, үй тиричилигинде колдонулуучу магнитофон же CD плейер аркылуу угуп/көрө турган окутуу видеотасмалар жана үн жазуулары.</p>	<p>https://www.ddplanet.ru/services/digital_platform/</p>
<p>Санарип жарандык</p>	<p>Бул жарандык принциптерин Интернеттин чексиз дүйнөсүндө колдонуу.</p> <p>Бул санариптик технологияларды, санариптик сервистерди жана кызматтарды жоопкерчиликтүү, натыйжалуу жана коопсуз пайдалануу жана санариптик контентти түзүүгө катышуу ченемдерин аныктаган концепция.</p> <p>Санариптик жарандыктын компоненттерине санариптик маалыматтын жеткиликтүүлүгү жана санариптик укуктар гана эмес, андан тышкары санариптик сабаттуулук жана санариптик коопсуздук да кирет.</p> <p>Ошондуктан, санариптик укуктар менен жаңы санариптик мүмкүнчүлүктөрдүн ортосунда туура балансты табуу жана түзүү маанилүү.</p>	<p>https://digital-citizenship.net/%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B5-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE/</p>

Санариптик коопсуздук	Интернеттеги коопсуздуктун негиздери. Жеке маалыматтарды коргоо, ишенимдүү купуя сөздү (паролду) уюштуруу билимди жана жөндөмдү, андан тышкары, укуктук мазмунду пайдаланууну жүрүм-турум маданиятын, санариптик беделди, этиканы, маалыматты сактоону, резервдик көчүрмөлөрүн түзүүнү камтыйт.	Санарип каражаттары боюнча атоолордун жана түшүнүктөрдүн глоссарийи https://clck.ru/TL3Dn
Санариптик билим берүү платформасы (СБП)	Аралыктан билим алууга мүмкүндүк берген, окуу материалдарына жана маалыматтарга жетүүнү камсыздаган, ошондой эле окуучулардын билим деңгээлин контролдоого мүмкүндүк берген окуу процессинин катышуучуларын бириктирген маалымат мейкиндиги.	https://www.ddplanet.ru/services/digital_platform/
Санариптик билим берүү ресурстары (СБР)	Бул билим берүү процессин уюштурууга керектүү санариптик фотосүрөттөр, видео клиптер жана видео сабактар, статикалык жана динамикалык моделдер, виртуалдык чындык объектилери жана интерактивдүү моделдөө, графикалык жана картографиялык материалдар, үн жазуулары, аудио китептер, ар кандай символикалык объектилер жана ишкердик графика, тексттик документтер жана башка окуу материалдары.	http://stromanta2014.blogspot.com/2017/11/blog-post_14.html
Санарип технологиялар	Катышуучулардын ортосундагы аралыктан өз ара аракеттенүүнү камсыз кылуу жана (же) башкаруу максатында ар кандай объектилер жөнүндө маалыматтарды чогултууну жана сунуштоону камсыз кылган маалыматтык коммуникациялык, телекоммуникациялык, виртуалдык, мультимедиялык технологиялар. Мындай технологиялар көп учурда “акылдуу” деп аталат (мисалы, <u>көбөйтүлгөн</u> толукталган жана виртуалдык чындык, интернет буюмдар, жасалма интеллект, 3D форматындагы басып чыгаруу ж.б.). "Акылдуу" технологиялар күндөлүк иш-аракеттердин көпчүлүгүн автоматташтырууга мүмкүндүк берет.	Санарип каражаттары боюнча атоолордун жана түшүнүктөрдүн глоссарийи https://clck.ru/TL3Dn
Коммуникацияны камсыздоонун эффективдүүлүгү	Коммуникативдик байланыш ишин уюштуруунун негизинде алынган натыйжанын аны алуу үчүн сарпталган чыгымдарга болгон катышы.	http://innovation.nalenskoy.ru/index.php?Itemid=117

Төмөнкү суроолорго жооп берип, бул документке өз комментарийлериңизди киргизиңиз.

Бардык деңгээлдер боюнча стандарттардын, компетенттүүлүктүн жана эффективдүүлүк индикаторлорунун түшүнүктүүлүгү:

1.

- Компетенттүүлүктөрдүн баяндалышы Сизге канчалык деңгээлде түшүнүктүү болду? (1 ден 3 чейинки шкала боюнча баа бериңиз, 3 – баары түшүнүктүү)
- Алардын кайсынысын тактап алгыңыз келет? Өз баяндамаңызды сунуштаңыз же түшүнбөгөн сөздү /сөз айкашын башка түс менен бөлүп көрсөтүңүз.

2.

- Индикаторлор/көрсөткүчтөр баяндалышы Сизге канчалык деңгээлде түшүнүктүү болду? (1 ден 3 чейинки шкала боюнча баа бериңиз, 3 – баары түшүнүктүү)
- Алардын кайсынысын тактап алгыңыз келет? Өз баяндамаңызды сунуштаңыз же түшүнбөгөн сөздү /сөз айкашын башка түс менен бөлүп көрсөтүңүз.

3.

- Глоссарийге кандай сөздөрдү жана сөз айкаштарын киргизүү керек? Тизмелеп бериңиз.

Деңгээлдер боюнча компетенттүүлүктү өнүктүрүү: билимге ээ болот, билимди тереңдетет, билимди өндүрөт/жайылтат

- Көрсөткүчтөр компетенттүүлүктү өздөштүрүүнүн бир деңгээлинин экинчисинен айырмасын так көрсөтүшү керек. Берилген көрсөткүчтөрдүн топтому канчалык деңгээлде ушул талапка жооп берет? (1 ден 3кө чейинки шкала менен баалаңыз, 3 – бул так көрсөткөндүгүн билдирет)
- Кайсы компетенттүүлүктө кошумча тактоолорду киргизүү талап кылынат? Бул талаптарды жакшыраак түшүнүү үчүн өзүңүздүн баяндамаңызды сунуштаңыз же эмне жетишпей жаткандыгын түшүндүрүңүз.

Стандарттардын мугалимдерге коюлган башка талаптар, анын ичинде, мугалимдердин аттестациясы менен байланышы

Сиздин оюңуз боюнча, ушул стандарттын мугалимдерге коюлган башка талаптар менен байланышы барбы:

- окутуу ыкмалары боюнча? (атаңыз)

- аяндалышы боюнча? Талаптарга жооп бербеген/шайкеш келбеген мисалдарын келтириңиз. Мектептеги тажрыйбаңызга таянып, ушул компетенттүүлүктөргө жетүүнүн болжолдуу пайызын Сиздин мектептеги мугалимдердин деңгээлин эске алуунун негизинде көрсөтүңүз: